

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Sf. Evanghelie dela Luca.

7, 1—16.

În vremea aceea mergea Isus intru o cetate, care se cheamă Naim, și cu dînsul mergeau și ucenicii lui mulți și popor mult. Iară dacă s'a apropiat de porțile cetății, iată scoteau pe un mort, fiu unul născut ai maicii lui, și aceea era văduvă, și popor mult din cetate era cu dînsa. Și văzându-o Domnul, i-s'a făcut milă de ea, și i-a zis: „nu plînge"! Și mergând, s'a atins de pat (iară cei ce-l duceau au stătut) și a zis: „tânărul, ție-ți zic școală"! Și a șezut mortul, și a început a grăi, și l'a dat pe dînsul numei lui. Și a cuprins frică pe toți, și măriau pe Dumnezeu, zicând: „proroc mare s'a sculat intru noi, și a cercetat Dumnezeu pe oamenii săi".

Intemeierea și lățirea Bisericii.

Era aproape clipa dureroasă a răscumpărării. Au simțit această ucenicii și li s'au umplut cu vîrf suflătele de amărăciune din pricina nesiguranței viitorului, carele i-i amenința. Ce va fi de noi? Ce să facem? Ce va fi cu învățacelul fără învățator? Ce cu turma fără păstor? Unde vor găsi scut de apărare în contra număroșilor vrășmasi? Cine va da sfat bi-

eților pescari galileeni între valurile grele ale vieții?

Mântuitorul le prevede toate acestea și pentru aceea le făgăduiește „Alt Mângăitor". Dar și Răscumpărătorul a avut încă multe de spus. Din evanghelie aflăm, cu câtă blîndețe se purta față de cei păcătoși, dar aflăm și aceea, că blîndeța se schimbă în amenințare de câte ori se întâlnea cu păcatul necredinței. În acelea vremuri poate un atare păcat să fie pătruns în inimile apostolilor, căci *Isus s'a arătat celor unsprezece imputându-le necredința.*

Dacă Hristos s'ar despărți azi de cătră omul modern, ca să meargă la Părintele său, oare ar putea să se departă mai altcum decât cum s'a despărțit de cătră ucenici? Oare n'ar aplica și dă data aceasta dojana aspră cu drept cuvînt meritată pentru necredința sa? Abia se poate crede, căci necredința omului de azi e mult mai păcătoasă, din cauză că el azi nu într'atîta ar trebui să creadă de cât să vadă, căci azi e mai greu a nu crede de cât a crede de cât a crede văzând în fața noastră faptele trecutului secular și minunile grandioase.

Durere însă, că omul de azi cu strigate sălbatice și zvârcoliri științifice necoapte vrea să înăbușească și șul adevărului, care propovăduiește și învață că: lățirea și existența Bisericii

ricii este o minune, și că este de origine dumnezeiască.

* * *

Domnul e cu noi! prin aceasta se lămurește marea minune a lățirii și existenței Bisericii lui Hristos. Mântuitorul întemeind Biserica, o-a așezat pe *fundament de stâncă*, prin care fapt i-a asigurat existență pentru viitor. Dar oare timpul, care toate le miștue, care „Faraonii îi preface în mumii, din palate ruine, din fer face praf de rugină, din purpură zdrențe, din granit noroi” ar fi putut să cruțe Biserica, dacă nu era Domnul cu noi?

Deci dacă videm, că în stânca Bisericii în curs de 19 veacuri s'a în frânt toată puterea vrahmașului, nu ne putem ascunde mirarea și erumpe din noi mărturisirea credinței: Sfântă Biserică, tu ești fiica lui Dumnezeu, în tine s'a implinit făgăduința lui Hristos. Eu sum cu tine în toate zilele până la sfârșitul lumii! Deci numai ție s'a dat porunca: învață toate neamurile! Puterea lui Dumnezeu a înființat Biserica și prin aceasta putere se susține. Cel ce din viața Bisericii vrea să descopie conclucrarea lui Dumnezeu, acela nu mai vrea să înțeleagă istoria.

Să privim aceasta mare minune în baza istoriei. — „Mergând învățați toate neamurile!” Aceasta a fost porunca dumnezeiescului Dascal după celea întâmplate în Vinerea mare; și apostolii au luat cârja pibejeii și au plecat la drum. Duhul sfânt au încununat munca lor cu cele mai îmbelșugate roduri. Să privim numai la sf. Petru, care după moartea Mântuitorului cu amară resemnațiune spune tovarășilor săi: Merg, merg înapoi să pescuiesc! Ca și cum ar fi zis: Prieștinilor! acuma s'au sfârșit toate, ne putem împrăștia care în catr'o! Inșă după luarea Spiritului sfânt, pașește

cu curaj în mijlocul mulțimei și vorbește cu atâta putere, în cât 3000 oameni se întorc la legea lui Hristos.

Când s'a pus la cale munca apostolică, mulți au fost puțin credincioși, cari cu indoială priveau spre pescarii din Galilea. Cum, spuneau ei — aceștia vor creștina lumea, aceștia vor să aducă la Biserica lui Hristos Grecia mândră, Italia, Europa, Ajia, Africa,?! Filosofii îngâmfași, Chesarii puternici să umble pentru învățătură la școala pescarilor.?!

Și când Petru pornește spre Roma păgână, ca să înalțe acolo crucea Creștinismului, mulți n'au crezut în biruința crucei. Când au văzut, cum se adapă arena ciroului cu sângele mucenicilor, cum se zdrobesc oasele întâilor Creștini între mâselele leilor, deși se auzea din spre velar prorocia: Hristos învinge, stăpânește și poruncește! întrebau cu batjocură că aceasta este profeția în mijlocul belșilor pline de sânge și dinspre mulțimea trupurilor sfășiete?! Dar profeția s'a înfăptuit. Biserica cu incetul straformă întreaga societate și sufletele sălbatice le pleacă în jugul dulce al iubirii.

Atâta încă nu e destul, Doisprezece pescari fără învățătură, a căror arma sunt mâinile rădicate spre rugăciune, iar puterea li este cuvântul prin care se revarsă dragostea și închinăciunea lor cătră Isus.

— Și oare invins'au ei? Să deschidem numai istoria și vom afla, că e roșie de sânge întâia pârgă a Bisericii. Omul nu poate să facă un pas fără a se împedea în ceva remasiță sfântă, înaltă ca turnule, maiestoașă ca credința și e martora a câte unei lupte, din care Biserica a ieșit biruitoare. Vrahmașii nu joiesc cu ucideri, chiamă intru ajutor fiarele

sălbatică. Biserica susține zece bășalii crâncene și se scaldă în sânge sfânt, nevinovat, cet il varsă inimicii lui Hristos din trupurile mucenicilor. Unsprezece milioane de creștini cad jertfă — dar Biserica învinge!

Sf. Martiri Prov, Tarah și Andronic.
(12 Octombrie.) Timp de 250 de ani cu nepusă furie și sălbaticie a durat prigonirea creștinilor, atât statul iudovesc cât după risipirea Ierusalimului, întâmplata în anul 70 d. Hr. imperiul roman persecutau pe creștini cu cele mai groaznice chinuri. Zece mari prigoniți s'au făcut în împărăția romana asupra creștinilor. Cea mai groaznică prigonire a fost cea din urmă, sub împăratul Dioclețian (284—305 d. Hr.) Sub el, numai într'o lună, au fost omoriți 17.000 creștini. Atât de mare era urgia păgână asupra creștinilor, încât pentru ori ce pacoste, ce venea asupra țării, se cerea răsbunare asupra lor.

Dacă Tibrul trece digurile, dacă Nilul nu udă câmpiile, dacă e secete, dacă e cutremur, dacă e foamete, dacă e ciumă, îndată se strigă: „creștini la lei"! spune Tertulian din veacul al III-lea. În acest timp au suferit martiri sfinți martiri Prov, Tarah și Andronic, ale căror amintire se face în ziua de 12 Octombrie.

Unde s'au născut și cine au fost părinți lor? n'a rămas însemnat.

Dânșii au fost torturați în trei rânduri, dar niși sub torturare, nici în restimpul ce li se dat lor spre cugetare nu s'au lăpădat de creștinism. Torturarea cea dintâia a suferit o în cetatea Tars fiind locșitorul cetății Maxim. Mai întâi sa dus înaintea locșitorului Tarach. Maxim vezând pe acel bătrân de 65 ani, la întrebat cum te cheamă? La ce Tarach a răspuns: „Sunt creștin". Maxim: „Lasă răspunsul acel fără de lege, spunem numele teu". Tarach a răspuns iareși: „Sunt creștin". Fiind pentru acest răspuns palmuit și bătut de soldați, Maxim la provocat să se inchine idolilor, căroră și împăratul se inchină, asigurându-l că în acest caz va fi eruat căci e bătrân. Dar sfântul ia răspuns: „Împăratul e orbit de puterea diavolului". După aceste a fost aruncat în temniță.

După Tarach a urmat Prov, pe care locșitorul așisderea a indemnat se servească

idolilor. Prov sa opus pentru ce apoi a fost bătut, tras pe roată, i sa sdrobit oasele iar Maxim îi zicea: „vezi nimernicule cum bea pământul sângele teu", iar sfântul ia răspuns: „Se știi cumcâ cu cât suferă trupul meu mai mult pentru Hristos, cu atât mai tare se vindecă și se interește sufletul meu". După aceste și Prov a fost aruncat în temniță.

La adus apoi pe Sf. Andronic. Scri-sorile cele vechi îl numesc prunc, dar în rebdarea torturelor a fost bărbat. Fiind și el silit cu promisiuni și amenințati ca se servească idolilor a răspuns: „Mai bine este dacă piere trupul meu, decât se piară și sufletul meu, faceți cu mine ce voiți". După ce i se zdrobiau fluierile picioarelor, sparte coastele lui și spintecat trupul lui cu hârburi, sfântul prunc a zis: „Acum ai întărit cu torturare trupul meu, nu-mi pase de torturarea voastră". După aceste fu aruncat și el în temniță.

După oare care timp sfinți martiri din nou au fost loți la întrebare și au fost și mai reu torturați în cetatea Siscia.

A treia torturare sa făcut în cetatea Anazarbum, dar fără nici un rezultat pentru că sfinți martiri au suferit cele mai neînchipuite torturi dară nu s'au inchinat idolilor. Văzind Maxim stătornicia lor ia aruncat între fierele selbatice dar aceia sau culcat la picioarele sfinților și lingeau bubele lor. La vederea minunii acesteia Maxim infurinduse a poruncit să se taie sfinți cu sabie. Astfel au primit sfinți Tarah, Prov și Andronic cununa cea neveștăjită a martiriului!

Dela oficiul vicarial episcopesc al
Maramureșului.

No. 365—925. vic.

**Cercular cătră venratul Cler din
vicariat.**

Ivindu se din nou unele cazuri privitoare la folosința edificiilor noastre școlare și pentru a se evita ori ce neînțelegere, pentru orientare cu frătească stimă am onoare spre știință și acomodare a reinprospecta dispozițiunile ven. ordin consistorial No. 3941—924 în următoarele:

„După ce edificiile școlare au menirea de a servi instrucția popo-

rului, în tot cazul — înaintea altor scopuri — trebuie să servească aceasta menire.

„În cazurile deci, când nu se poate menține și pe mai departe școala confesională, de alta parte este casă parohială și Biserica nu are lipsă de edificiu, iar statul are lipsă de local școlar și cere edificiul școlii Noastre, în aceste cazuri precum și în trecut am servit interesele culturale ale Neamului, va trebui să punem la dispoziția Statului edificie.

„Acest lucru însă are să se facă în cadrele legale raportându-se aici în prealabil și apoi făcându-se contract de închiriere, care numai după aprobarea Ordinariatului are valoare.

„Gherla, din ședința consistorială ținută la 26 Sept. 1924. *Episcop Iuliu* m. p.

Sighet la 5 Octomvrie 1925.

reveritor în Hristos frate.

Ilariu Boroș m. p.

vicar foraneu episcopal.

Nr. 366—925.

Cătră veneratul Cler din Vicariat.

La recercarea onoratei Comenduri a Cercului de Recrutare Sighet No. 13.014 din 5 Octomvrie c. cu deplină venerațiune rog pe M. on. Frați preoți, să binevoiască a anunța pe cei interesați despre termenul și locul unde se va face viza livretelor conform Publicațiunii și Itinerarului comunicat și trimis fiecărui oficiu parohial de cătră sus numita Comenduire.

E necesar s'o facem aceasta în interesul bineprimit al țaranului nostru, pentru a-l scuti de pedepsele și urmările neplăcute ce ar proveni din neobservarea dispozițiilor făcute de autoritățile militare în această chestie.

Dela oficiul vicarial foraneu episcopesc al Marmureșului.

Sighet, la 6 Octombrie 1925.

iubitor în Hristos frate.

Ilariu Boroș m. p.

vicar foranen episcopal.

Nr. 367—1925. vic.

Cătră veneratul Cler din Vicariat

Cu frățească iubire am onoare a ruga pe frații preoți din grija pastorală, ca să binevoiască pe calea oficiilor protopopești concernente a raporta aici, că în cari zile și la ce oră au fixat în acest an școlar timpul instituțiunei catehetice pentru elevii adulți și ai școalelor primare de pe teritoriul parohiei ce o conduc.

Preaonorații frați protopopi vor avea bunăvoință a interveni, ca rapoartele din chestiune să fie sosite la acest oficiu până în 15 Novembrie c.

Oficiul vicarial foraneu episcopesc al Maramureșului.

Sighet, la 5 Octombrie 1925.

cu frățească dragoste :

Ilariu Boroș m. p.

vicar foraneu eppai.

Bibliografic. Cărți școlare. **Catehismul** mic ediția tipografiei diec. de Gherla se află de vânzare cu 7 Lei la Libraria „Asociațiunii” în Sighet, piața Uniri No. 25.

Biblia copiilor pentru clasele III. și IV. primare cu prețul 20 Lei. Să poate procura dela „Cartea românească” în Dicioșanmartin.

Calendar săptămânal.

11—17 Octombrie 1925.

11. **Dumineca.** III. d. înălțarea sf. Cruci (Luca 7. 1—16, inv. 7, gl. 1 Ap.)
Filip, C. Teofan.
12. **Luni.** Mm. Prov, Tarah și Andronic.
13. **Marți.** Mm. Carp și Pavil.
14. **Miercuri.** C. Paraschiva.
15. **Joi.** C. m. Lucian † 312. d. Hr.
16. **Vineri.** M. Longin sutașul cel dela reslignire.
17. **Sâmbătă.** S. Profet Osie † 728. a. Hr.